SHARIAT
شریعت
په اوونی کې دوه ځله خپرېږي
دافغانستان د اسلامي امارت مرکزي نشراتي ارگان
پنځم کال نه پنځوسمه گڼه پرله پسې (۳٤٦) شنبه د۱٤۲۱هـ ق کال دجمادي الاول (۱۹)
د۱۳۷۹هـ ش کال د زمري دمیاشتی(۲۹) د ۲۰۰۰میلادي کال د اگست (۱۹)

هیئت تحریر و منسوبین هفته نامه شریعت :
هشتاد و یکمین سالگرد استرداد استقلال کشور
را حضور عالیقدر امیر المؤمنین ریاست
الوزراء، اعضاء محترم کابینه و کافه ملت
رنجدیده ء افغانستان تهنیت عرض میدارد.

الهي فرمان

عدل (انصاف) وکړئ تاسي (، عدل (انصاف) وکړئ تاسي ! ، عدل) دیر نږدې دی تقوا (پرهیزگاري) ته.
(سورة المائدة)

توجه!

ایمان شما اجازه نخواهد داد که اوراق حامل چنین کلمات مقدس را به بي حرمتي بگذارید.

د خپلواکی د بیرته اخستلو د(۸۱) کلیزی په مناسبت د عالیقدر امیر المؤمنین پیغام :

اسلامی امارت د یوه آزاد او مستقل هیواد لپاره هر ډول قربانی ته تیار دی

درنو هیوادوالو او زړورو مجاهدو اولسه! السلام علیکم و رحمة الله و برکاته،
نن ورځ چې د زمري د میاشتی له ۲۸ نیټی سره سمون خوری زموږ غوندی او تولیدنه له نن څخه یو اتیا کاله مخکې د اسلامی جهاد او سربندنی په برکت زموږ د وياړلي او مؤمن اولس د ستری فتحی، حريت او استقلال یا د تازه کړی کله چې په همدغه ورځ ددې سر لوړی او آزاد هیواد مسلمان او پر دین مین اولس د اسلام د مقدس دین د ارزښتونو په رڼا کی د تودو ملی ولولو په لرلو سره د هغه وخت د ستر او جابر استعمار گر قوت په مقابل کی د جهاد اعلان وکړ که څه هم د دوی لاسونه خالی، امکانات ضعیف، نظامی وسایل بیخی کم خو ایمان یې قوی وو دوی د دوومیاشتنو په دننه کی د خدای «ج» په فضل او نصرت سره وکولای شول چې په هغه وخت کی په اصطلاح د لری ستر طاقت چې د نړیوال جنگ د فتحی غرور یی لا هم په مازغو کی وو له سختی ماتی سره مخامخ کړی او د خپل اسلامی او آزاد هیواد استقلال او حریت تر لاسه کړی. (ځلورم مخ)

(ځلورم مخ)

د انگریزی استعمار په وړاندی زموږ د غیور ولس د بریالیتوب بواځنی لامل د لوی څښتن نصرت او د هغوی ټینگ عزم وو

د ریاست الوزراء اقتصادی مرستیال محترم مولوی عبدالکبیر

آزادی او خپلواکی د شهیدانو دوینو محصول دی باید د هغوی وینی هیری نکړو

د ریاست الوزراء اداری مرستیال محترم ملا محمد حسن

ازادی په شرعی نصوصو کی ځانگړی ارزښت لری

محترم قاضی القضات مولوی نورمحمد «ثاقب»

شریعت : د هیواد د خپلواکی د بیرته اخیستلو د یو اتیایمی کالیزی په مناسبت د انترکانتیننتال هوټل د کنفرانسونو په تالار کی یو پرتمینه غونډه وشوه . په دې غـونـډه کی د ٤ مخ

٤ مخ

از طرف قطعات اردوي اسلامي :

هشتاد و یکمین سالگرد استقلال کشور تجلیل گردید

کابل - باختر :
هشتاد و یکمین سالگرد استرداد استقلال کشور از امپراتوری بریتانیا قبل از ظهر دیروز با مراسم رژه قطعات و جزوتام هاي مختلف اردوي اسلامي در جاده مقابل ارگ تجلیل گردید.
در مراسم علاوه از اعضاي کابینه مسوولین بلند رتبه امارت اسلامي افغانستان ، ژورنالستان داخلي و خارجي اعضاي کوردیپلوماتیک مقیم کابل ، اعضاي موسسات غیر حکومتي در کابل علماي کرام و هزاران تن از شهریان کابل اشتراك ورزیده بودند ، محترم ملا محمد رباني رئیس الوزرا در حالیکه معاونین رئیس الوزرا و وزیر دفاع ملي با وي همراه بودند و موتر هاي حامل شان توسط دسته از موتر سایکل سواران بدرقه میشد وارد ساحه مراسم گردیده بعد از آنکه قطعه تشریفات گارد ملي را معاینه و مراتب تبریکات شانرا بمناسبت ۸۱ مین سالگرد استرداد استقلال افغانستان بدرانشد... در جایگاه خاصي قرار

ص ٤

استرداد استقلال کشور در خاطرات چند تن ازمسنین شهر کابل :

کابل براي اولین بار در زمان امان الله خان بمباردمان شد

محترم حاجي عبدالمحمد مرد ۹۸ ساله مسکونه جنگلك کابل

در اولین جشن استقلال افغانستان آرد سیر ۲ روپیه کابلي بود

محترم حاجي گل علم مرد ۱۰۲ ساله مسکونه دهمزنگ .کابل

شریعت : هشتادو یکمین سالروز استرداد استقلال کشور دیروز طی جشن پر شکوهي در شهر کابل تجلیل گردید .
خبرنگار ما با استفاده از فرصت و گرامیداشت از این فرخنده روز گزارشي را به عنوان تاریخ زنده از زبان تن چند از موسفیدان و سالمندان شهر که هر یك آنها از اولین جشن استرداد استقلال کشور دیدني ها و گفتني هاي دارند ترتیب داده است که خوانش آن براي شما عزیز دوستان خالي از دلچسپي نخواهد بود.
در آغاز محترم حاجي عبدالمحمد باشنده جنگلك کابل در حالیکه خود را

ص ٤

بمناسبت سالگرد استقلال کشور :

از طرف ورزشکاران کمیته ملي المپیك نمایش هاي ورزشي صورت گرفت

کابل - باختر :
طلبه هاي مدارس شهر کابل و ورزشکاران موسسات و ادارات امارتي کلب هاي آزاد ریاست ملي المپیك و موسسات تعلیمي وتحصیلي نظامي بعد از ظهر دیروز با اجراي رژه و نمایشات جالب ورزشي در ستدیوم ورزشي کابل بیست و هشتم اسد سالگرد استقلال کشور را جشن گرفتند.
طلبه هاي مدارس شهر کابل که با لباس هاي ملي ملبس بودند و گلهاي لبخند و شادماني در لبهاي آنان شگوفه نمرده بود از برابر لوژ که مسوولین امارتي قرار داشتند با نظم و دسپلین خاص گذشتند و مراتب احترام را به مسوولین امارتي ادا نمودند.
همچنان ورزشکاران ریاست المپیك وزارتهاي دفاع امور داخله معارف ریاست عمومي استخبارات، د آریانا افغان هوایي شرکت ، ریاست عمومي جمعیت عالي

ص ٤

د «ستور» ښکلی ماڼۍ چې له پیرنگی سکیلاک څخه د هیواد د خپلواکی د بیرته اخیستلو اعلان پکی تر سره شوی دی. ټکنالوجي برخه

دلوی خدای (ج) په نامه

سرمقاله

د خپلواکي اعلان او د ملي وحدت زور!

لکه چې هر قوم د خپل تاریخ په اوږدو کی د غم او ښادی بیلا بیلی ورځی لری او تر ډیرو پیړیو یی یادونه کوی موږ افغانان هم د خپل تاریخ په پوړیو کی ښې د برم او وياړ ورځی لرو چې یوه یې همدا یو اتیا کلنه لرغونی او نیکمرغه ورځ ده چې د کال ۱۲۹۸ هـ د زمری د میاشتی اته ویشتمه نېټه وه دا ورځ د هیرېدو څکه نه ده چې یو ځو زموږ هیواد د پردیو له اسارت او غلامی خلاص او په خپلو پریکړو کی آزاد او خپلواک شو او له بلی خوا په دې وخت کی د بیلا بیلو

۲ مخ

راځئ چې د هیواد د خپلواکی یو اتیایمه کلیزه د هر ډول پردی مداخلت د بندولو په تعهد سره ونمانځو

د کال (۱۷٤۷م نه تر ۱۹۱۹م) پوری دهیواد مهمی پیښي

فاروق

*احمد شاه بابا د ۱۷٤۷ م کال په اکتوبر کی د بېلا بېلو قومونو د سلا مشوری په نتیجه ورغ د کندهار د شیر سرخ په مزار کی د صابر شاه ملنګ په وراندیز او د ناستو مشرانو په تایید او فیصله د ټول ولس او

وخت کامران چی د تیمور شاه زوی اود احمد شاه بابا لمسی و پر هرات حاکم و، ایرانیانو لس میاشتی هرات کلابند کړی او د تږیو د سختو ډزو لاندی یی نیولی و، ډیر وګړی په شهادت ورسیدل، د خلکو ژوند ژواک هر څه

په کال ۱۸٤۱ م کی د انګریزانو پر خلاف عام پاڅون وشو او انګریز پوځ په تیښته له هیواده ووت دا د افغان - انګلیس رومبی جګړه وه خو په کال ۱۸۷۸ م دوهم ځل انګریزانو تیری وکړ او نږدی شپیته زره پوځ یی افغانستان ته راولیږی چی د سختو جګړو او کلک مقاومت سره مخامخ او په کال ۱۸۸۰ م کی بیرته په تیښته ووتل.

هیواد مشر وټاکل شو، او له هماغی ورځی را وروسته یی د قومونو تر منځ د ملی وحدت لپاره هلی ځلی پیل او هیواد یی په افغانستان ونوماوه د هیواد ملی نښان چی د غنمو دوه وږی او دوه توری پکی راتاو شوی وی هم له هماغه ورځی چی صابر شاه ملنګ د احمد شاه بابا په سر وتومبل، رواج شوی او تر ننه پوری د افغانانو یو منل شوی قومی نښان دی.

*د احمد شاه بابا په زمانه کی د افغانی امپراطوری بریدونه په لویدیځ کی تر مشهد، نیشاپور او اصفهان او په ختیځ کی د ډیلی په شمول تر ټول هندوستان پوری رسیدلی و.

*د احمد شاه بابا نه وروسته په رومبی ځل د روسانو په ملتیا د ایرانیانو له خوا پر هرات برغلونه پیل شول چی تر ټولو مهم یی د کال ۱۸۳۸ م محاصره وه او دا

تباه شول خو ایرانیان هم تش لاس نامراده بیرته ستانه او په زرګونو مړی یی پاتی شول.

*د افغان شهزادګانو د اختلاف او خپل منځی دښمنیو په نتیجه کی زمونږ لویه امپراطوری له منځه ولاړه او هیواد د ایرانیانو، روسانو او انګریزانو د برغلونو او سیالیو ډګر وګرځید، چی په رومبی ځل کال ۱۸۳۹ م کی انګریزی لښکر د شاه شجاع د ملګرتیا په نامه د چمن له لاری په کندهار ننوت او کابل ته را ورسید، ددوی ټول شمیر ۵٤۱۵۰ تنو ته رسیدی چی ټنه روزل شوی او په عصری وسلو سمبال و.

*په کال ۱۸٤۱ م کی د انګریزانو پر خلاف عام پاڅون وشو او انګریز پوځ په تیښته له هیواده ووت دا د افغان - انګلیس رومبی جګړه وه خو په کال ۱۸۷۸ م دوهم ځل انګریزانو تیری وکړ او نږدی شپیته زره پوځ یی افغانستان ته راولیږی چی د سختو جګړو او کلک مقاومت سره مخامخ او په کال ۱۸۸۰ م کی بیرته په تیښته ووتل.

*د میوند وبارمنه سوبه چی غازی محمد ایوب خان او پیغله ملاله پکی د یادولو وړ دی هم د افغان - انګلیس د جګړی مهمه پیښه ده چی د ۱۸۸۰ م کال د جولای په ۲۷ مه نیټه منځ ته راغلی ده او د انګلیس د دولس زرو عسکرو نه ایله ۲۵ کسان ژوندی وتښتیدل.

*په وروستی ځل د کابل د عیدګاه په جومات کی د امان الله خان له خوا د هیواد د خپلواکی اعلان وشو او دا د کال ۱۲۹۸ هـ ش د زمری د میاشتی اته ویشتمه نیټه وه، چی انګریزان یی راوپارول او افغانان هم مجبور شول انګریزانو ته خپل زور وروښیی نو د هیواد ختیځ، جنوب او د کندهار حوزی ته د غازیانو

د میوند وبارمنه سوبه چی غازی محمد ایوب خان او پیغله ملاله پکی د یادولو وړ دی هم د افغان - انګلیس د جګړی مهمه پیښه ده چی د ۱۸۸۰ م کال د جولای په ۲۷ مه نیټه منځ ته راغلی ده او د انګلیس د دولس زرو عسکرو نه ایله ۲۵ کسان ژوندی وتښتیدل.

ډلی ولیږل شوی او د سختو جګړو نه وروسته انګریزان قانع شول، اوربندی وکړه او د افغانستان خپلواکی یی په رسمیت وپیژندله.

*د افغان - انګلیس د جګړو په دوران کی د انګریزانو مشهور قوماندانان، کیوناری، مکناتن او برنس ووژل شول او یو اروپایی

مؤرخ د انګریزانو د مالی او بشری تاوان په هکله لیکی: د لار د اکلند د غلط سیاست له کبله انګریزانو ته پنځلس میلیونه پونډه تاوان واوښته او د شلو زرو نه زیات انګلیسان ووژل شول.

*د ګندمک تړون د امیر محمد یعقوب خان او انګریزانو تر منځ په ۱۸۷۹ م د می ۲۶ نیټه لاسلیک شو او تر مخه یی: کورمه، لنډی کوتل، خیبر دره، سیالکوټ او پشنګ انګریزانو ته ورکړی شول او افغانستان په بهرنی پالیسی کی له خپلواکی محروم شو.

*د ډیورنډ تړون د امیر عبدالرحمن خان او انګریزانو تر منځ په ۱۲ نومبر ۱۸۹۳ نیټه لاسلیک شو او تر مخه یی د افغانستان او انګریزانو تر منځ په رسمی ډول بریدونه وټاکل شول، د سرحد دا نقشه یو انګریز «ډیورنډ» جوړه کړی وه.

*پنجده چی د هرات شمال خوا ته د مرغاب د سیند په غاړه پرته ده، د روسانو له خوا

په ۱۸۸۵ م نیټه ونیول شوه، هلته تقریباً څلور زره افغانی عسکر د شمس الدین خان او جنرال غوث الدین خان په مشری ښه په میړانه خو غیر منظم وجنګیدل، له دی جملی نه د کرنیل شاه مراد خان په مشر توب دوه نیم زره عسکر په جګړه کی شهیدان او پنجده د روسانو په لاس کېوته په دی جګړه د روسانو زر ته عسکر ووژل شول.

سور ګوره په لوخو کی

ملا محمد اصغر عاکف

په رښتیا چی موږ افغانان له خپله زوره څومره نا خبره یو. پاکه ربه توبه می دی وی توبه توبه شکر دی خدایه تاله موږ سره څومره ښیګڼی کړی دی اداسی می په زړه دی لګه دا اوس ساعت چی له کابل څخه مو د انګریزانو لښکر پسی واخیست تر جلال آباد پوری مو وزغلاوه موږ تر شا او دوی تر مخ آخر هلته یوه سیمه وه داسی ښه نه م یی وه دلته یو کندک په لوخو کی را څخه غلی شول موږ خو سم ښهی کړل چی دلته دی مګر دوی فکر کاوه چی ګنی غازیانو نه یو لیدلی د مه مو ورته جوړه کړه څکه چی هغوی هسی هم د مقابلی څواک نه درلود یواځی غالونه یی ایستل دا مهال مو چی کاته یو نا یولکی ګوره له لوخو راووت او په رغښتو رغښتو یی زمونږ خوا ته څان راورساوه مخ یی په خاورو سپیره او شنی سترګی یی له ژړا ډکی راته ونیولی په زاریو یی پیل وکړ که څه هم موږ یی په خبرو نه پوهیدو مګر دومره مو سر پری خلاص شو چی هلته د خلکو مالونه او غواوی څروتي. هغه ته به یی لاس ونیو او دا مانا به مو ورځنی اخیسته چی ما مه وژنی ما ژوندي بوزي زه به تاسو ته غواوي څروم. یوه غازی چی د ګوره ظلم په خپلو سترګو لیدلی و نو ورته وبی ویل هوکی ژوندی دی پریږدو اول خو تاسی انګریزان په بل وطن تیری کوی خلک او ماشومان

وژنی خو چی کله بیا د غازیانو په لاس ورشی نو بیا وایی چی مه می وژنی غواوی به درته څروم نه می شی غولولای چکمکی بیی ورته سیخ کړ تبک یی واړاوه نورو ګوره و چی دا حال ولیده نو په وارخطایی سره له پټونی راووتل او د سرو بیزوګانو په شان یو خوا بل خوا زغلیده خو یو هم ژوندی را څخه پاتی نه شول.

څه سر په مو خووم، ما ډیری غزاوی کړی دی په کټر او اسمار کی می غزا کړی په ټل کی می غزا کړی او د ډیرو ګوره وسیندی می یوری کړی دی او هر ځل به می بهادری ګټله ما غوندی میره غازی په دغه سیمه کی نه وه که څه هم له ما څخه زیات تکړه میړونه وو چی د شهادت جامونه یی وڅښل او نن تر تورو خاورو لاندی دی دا یو زه د خدای «ج» غریب بنده د هغی زمانی د ریاتی یم مګر په دی خوښ یم چی ښه میړانه مو درته کړی ده وطن مو له برغلګرو انګریزانو او سرو ګوره وڅخه درته ازاد کړ موږ خو به په هغه وخت کی

بی خوشالی کولی ښه اتیونه به مو کول څکه چی د ازادی ستر نعمت مو ګټلی وو اوس نو پر تاوسو دی چی د استقلال او ازادی غازیان څرنګه ساتی؟

یو سل او شل کلن علی محمد اکا چی له نن څخه څلیریشت کاله مخکی ده په کور کی موږ راغږاوه په داسی حال کی چی یوه شیبه به یی د استقلال او ازادی د شهیدانو د خاطرو یادولو په مهال سترګی له اوښکو راډکی شوی او بله شیبه به یی د خوشالی احساس کاوه او شکر به یی ایست چی پاکه خدایه! تاله موږ سره څومره ښی ګڼی وکړی چی سره ګوره دی راته سلامی کړل او د ازادی ستر نعمت دی را باندی وپیرزاوه او کله به یی بیا په توکه کی برېتونه راته تاوول چی څرنګه مو سره ګوره او برغل کوونکی انګریزان درته پسی راخیستل او وطن مو درته ازاد کړ نو موږ چی دده د لمسانو او کړوسیانو پر ځای وو کله به مو ژړا ورسره پدرګه کوله او کله خندا نور مو یواځی غوږ ورته نیولی و څکه چی موږ تر هاغه

مهاله هیڅ نه وکړی، موږ به نور څه ورته ویل پرته له دی چی د وطن د استقلال او ازادی شازلمیانو ته خپلی ښی پیرزوینی وراندی کړو او ددغی لاری اتلو شهیدانو ته د دعا او جنت فردوس غوښتنه وکړو بله لاره نه وه مګر کاشکی خدای «ج» ښیلی غازی علی محمد نیکه تر اوسه راته ژوندی وای او په خپلو سترګو یی لیدلی وای چی اتلو افغانانو دخپلو اتلو نیکونو لاره څرنګه ونیوله او د درستی نړی یو ستر زواک شوروی اتحاد یی څرنګه سره تار په تار کړ اویه خپلو بی ساریو قربانیو یی دغه برغل کوونکی څرنګه په ګونډو او له شرموونکی ماتی سره مخامخ کړ کاشکی لا ژوندی وای چی له څان سره یی د خپلو سترګو لیدلی دغه حقیقت او خوښی د استقلال او ازادی میلو غازیانو او شهیدانو د ارواحانو پند غالی ته وری وای څومره به ښه وه څکه چی لا به یی ډاډ حاصل شوی و چی د اتلانو او شهیدانو زامن خامخا اتلان او شهیدان وی.

مبین بیجا رقیبا سوی این خـــاك

که آهویش ز شیران باجـگیر است

شریعت

دتأسیس کال : ۱۳۷٤ هـ ش

: د لیکوال هیئت ترنظر لاندی

مسؤول مدیر : عبدالرحیم «ثاقب»

مرستیال : غلام محمد فاروق

دیوي ګڼی بیه : په هیواد کي (۱۰۰۰) افغانی په پاکستان کی (۳) کلداری

پست بکس : (٤۷۱) کابل - افغانستان ټیلفون : ۲۱۳۸۱ - توزیع او شکایات : ٦۲۸٥۹

جاري حساب : ٤۰۳۸٥/۷ د افغانستان بانك مرکز

چاپ : امارتی مطبعه

د سرمقالی پاتي برخه

پرګنو له خوا د پوره پیوالی او وحدت مظاهره وشوه چی دا د بریتانوی ښکیلاک لپاره یو غوځ او تریخ ځواب وګرځید په همدی ورځ د کابل په یوه لوی جومات کی د افغان مجاهد ولس په بشپړ ملاتړ د امیر امان الله خان له خواد خپلواکی اعلان وشو او ټول مسلمان ملت یی د حصول لپاره هر ډول سرښندنی ته چمتو والی وښود. ددی مقصد لپاره لا ډیر کلونه مخکی خلکو ښی ډیری قربانی ورکړی وی، کړاوونه یی ګاللی و او نږدی پنځوس زره پرنګی لښکر یی په ډیره میړانه له منځه وړی و او په دی ډول یی په هماغه وخت کی یوه لویه اروپایی امپراتوری د تل لپاره په اسیا کی له سختی ماتی سره مخامخ کړی وه.

په هغه وخت کی د افغانانو تر منځ د پردي لمسوني غرضی لاسونه غوڅ شوی وو او ټولو په یوه غږ او پوره یووالی انګریزی امپراتوری ته د «نه» ځواب ورکړ او د دښمن زړه ومنله چی نور نو په دی ولس کی د پښی اینښودلو ځای نه لری هو په رښتیا چی انګریزان ښه په کلکه پوه شول خو څه موده وروسته زمونږ یو بل دښمن په لمسونی او پارونی پیل وکړ، تر څو چی زمونږ د یو شمیر غدارو او وطن پلورونکو څیرو په ملاتړ یی وکولای شول زمونږ د کور په وراتولو پسی له مسکو نه د سرو لښکرو کتارونه راولی او هیواد مو چی نوی په پښو دریدلی وو یو ځل بیا په کنډوالو بدل کړی خو مسلمان او میړنی افغان ولس د ځوارلسو کلو په موده کی روسان او د هغوی نوکران ټول تباه برباد کړل او د کمونیستی بلاک او شوروی اتحاد هغه یوځی او افسانوی طاقت یی دړی وړی کړ چی آن لا ډیری لری نږی یی له وېری د آرام ساه نه شوه اخیستلای او په دی ډول یی په خپل غیرت او بی مثاله قربانی د ختیځ او لویدیځ هغه جګړه پای ته ورسوله چی له ډیرو کلو راهیسی پکی ستری ستومانه وو د ماتی دغه دوه کیسی ټولو نړی والو ولیدی او هر څوک په دی باور شول چی د جګړی په ډګر کی هیڅوک هم د افغانانو سره سیالی نه شی کولای نو له همدی کبله اوس زمونږ دښمنان شیطانت او لمسونی کوی او بیا د خپلو ګوډاګیانو په ذریعه اختلاف او ګډوډی پیدا کوی او نه پریږدی چی افغان مسلمان ملت په یوه مرکز راټول او یو داسی قوت جوړ کړی چی ټول پردی لاسونه غوڅ او خپل تصمیم په خپله ونیسی،

هوکی! د تاریخی پیښو یادونه د پند او عبرت لپاره وی نو راځی وګورو چی مونږ د خپلی ماضی نه څومره درس او تجربه اخیستی د هغو په رڼا کی مو څنګه تګلاره جوړه کړی او په کومه اندازه مو د خپل ملی وحدت او یوی ملی تولنی لپاره کار کړی؟

په تیره یوه پیړی کی د روسی او پرنګی ښکیلاک سره د غورځو پرځو برغل او څغلولو نه یو لوی درس دا هم اخیستلای شو چی افغانان پردیو ته غاړه نه ږدی، د بل چا واکداری نه منی او هغو افغانانو ته هم په ډیره بده سترګه ګوری چی د پردیو ملاتړ و په زور څان مطرح کول غواړی بس همدغه زمونږ د تاریخ یو لوی درس او عبرت دی،

نو راځی ددغی بختوری ورځی په یادښت سره یو ځل بیا د خپلو شهیدو پلرو او نیکونو د ارواوو سره لوز او تړون وکړو چی د پردیو کفری ځواکونو مځا ځیاو غلامی به نه کوو، په خپل هیواد کی به د هغوی ګوډاګی نه پریږدو او تل به دا هڅه کوو چی خپل کور، په خپله جوړ کړو د خلکو له ارتیاو څان خلاص او له سیالانو سره څان سیال کړو د شهیدانو روح دی ښاد خپلواکی دی دائمه او ملی وحدت دی لا پسی ټینګ وی.

استرداد استقلال رویداد عظیم در تاریخ کشور عزیز مان

غلام سخی اثمر

سخن از جهاد و مبارزات بی نظیر مردم افغانستان است، یاد از قهرمانیهاي عظیمی است کـه اوراق زرین تاریخ را تشکیل میدهد، سخن از پایمردي ها و قربانیهاي بزرگي است که به اثر آن پایه هاي استعمار انگلیس را با در هم شکستن آن در این خطه مردخیز در آسیا و افریقا به لرزه در آورد افغان هاي مجاهد و وطندوست چنان ضرباتي بر پیکر استیلا گران وارد آوردند که پوزه آنرا بخاك مالیدند.

این نبرد عظیم براي استرداد استقلال کشور هنگامي آغاز گردید که استعمار آشکار و نهان انگلیسها در وجود دست نشانده گان آنها بر گروه هاي هموطنان مجاهد و مسلمان ما سخت سنگیني میکرد.

فرزندان کشور عزیز و آزاده ما، این حصار غلبه نا پذیر با دستان خالي ولي سینه هاي مملو از عشق به اسلام و احترام به عنعنات ملی شان چون مشت واحدي عمل کردند و تاریخ مبارزات قهرمانانه، شانرا در سنگر هاي داغ مبارزه آزادیخواهانه با خونهاي شان نوشتند، آري مردم مسلمان افغانستان بر این مجاهدات استعمار شکن مي بالند و روز ۲۸ اسد را که روز استرداد استقلال کشور است گرامي میدارند.

جنگ سوم افغان و انگلیس که بیشتر به جنگ استقلال افغانستان شهرت دارد هنگامي صورت گرفت که انگلیس ها داراي چنان قدرت نظامي بودندکه جهان را به لرزه انداخته بود.

ولي افغانهاي دلیر، غیور و سرسپرده با تفنگ هاي دهن پر، شمشیر ها ... و تیر ها عازم جبهات جنگ شدند مورخي از دیار دیگر بر برخي از خصوصیات این جنگ چنین روشني مي اندازد: ایمان بخداوند «ج» احساسات پر شور ملي و میهني و تهیه لوازم حربي بصورت طبیعي و ساده این بود رمز پیروزي افغانها ... وي قدري پیشتر مي رود و به وحدت ملي افغانها اشاره میکند: مجاهدین و غازیان افغان از دیار و تباري که بودند وحدت و برادري شانرا چون مردمك چشم شان گرامي میداشتند.

این جنگ در سه جبهه (شرق، جنوب و جبهه کندهار) ادامه پیدا کرد و این هنگامي بود که انگلیسها بر نیم قاره، هند تسلط داشته و به گفته مؤرخي اگر از خطوط جبهات تا عمق نیم قاره در نظر گرفته شود تا قشله هاي نظامي شان انگیسها تقریباً سي فرقه، منظم را آماده جنگ ساخته بودند.

در حالیکه باز هم به گفته یك مؤرخي که هیچگونه تمایلات و جانبداري منفي شاید نداشت قواي منظم افغانها را در هر جبهه از دو فرقه منظم زیاد نمیداند.

با صراحت میتوان ابراز داشت که جهاد و بپاخیزي و قیامهاي ملي مردم افغانستان بود که انگلیسها را به شکست مواجه ساخت پلان دقیق حربي و سوق و اداره منظم جنگ وجود نداشت نخست از همه جنگ در جبهه شرق در گرفت و بعد در جبهه پکتیا در جبهه کندهار هنوزجنگ منظم میان طرفین بجز از تعرض انگلیسها بر قلعه، جدید سپین بولدك که آنرا تورن محمد یوسف خان (تولي مشر محمد یوسف خان) با سه صد تن دفاع میکرد صورت نگرفت.

واین هم فشرده از این مقاومت بي نظیر در سپین بولدك:

نزدیك به سه غند انگیسها بعد ازنیمه شب ۲۶ مي ۱۹۱۹ براین قلعه تعرض کردند اگر بطور تخمین محاسبه کنیم و هر غند دشمن را سه کندك با قطعات کمکي آن به مقایسه بگیریم و باز به همین تخمین هر کندك انگلیس را با جزوتامهاي دیگر آن هزار نفر شمار کنیم و افراد سه غند انگلیسها را با جزو تامهاي حمایه، آن ۱۲ کندك بگیریم میان ۹-۱۰ هزار نفر از نیرو هاي انگلیس بر قلعه جدید آن هم در شب حمله ور شدند. مقاومت افغانها بحدي زیاد بود که تا آخرین رمق جنگیدند و حماسه ها افریدند شاد باد روح آن مجاهدان و غازیان.

در جبهه پکتیا توازن نیرو هاي طوري بود که تمام ساحه، پکتیا به مجمر آتشیني زیر پاي انگلیسها مبدل گردید و در تمام سه محاذ «پیوار» تل این جبه ضربات مرگباري بر قواي انگلیس وارد آمد.

قوماندان قواي جبهه کندهار قبل از آنکه وارد محاربه گردد متارکه جنگ اعلان شده بود و در جبهه مشرقي قوماندان عمومي آن به علت برداشتن زخمي در پایش به کابل عزیمت کرد و قومانده، نیرو ها را جنرال محمد عمر خان ناصري به عهده گرفت و با چنان رشادت جنگید که انگلیسها نه توانستند از «ډکه» پیش بیایند و این هم در حالیکه قواي انگلیسها چندین مراتب بیشتر از قوتهاي افغاني بود این جنگها در جبهات فرعي مانند چترال و غیره هم دوام پیدا کرد.

در تمام جبهات رهبران و علماي دین در صف اول تبلیغ و مبارزه علیه انگلیسها قرار داشتند و این امر قوت قلب نیرو هاي افغاني را تشکیل میداد، این رهبران و روحانیون با وعظ هاي شان مردم بپا ایستاده، مجاهد و غازي را به غزا تشویق میکردند. از جانب دیگر مردسان بي سلاح، قسماً سالخورده و زنان با حفظ ستر و حجاب موارد لوژستیکي، مخصوصاً آبرا به غازیان میرسانیدند حکایه هاي زیادي از این بخش معنوي و رشادتهاي زمان افغان وجود دارد که مایه سربلندي ما است.

این جنگ دو ماه طول کشید (ماه هاي مي و جون ۱۹۱۹) و در ختم آن هنگامیکه انگلیسها استقلال افغانستان را زیر فشار زیاد پذیرفتند جنگ هم به پایان رسید و بدینصورت استرداد استقلال افغانستان میسر گردید.

متارکه در سوم جون صورت گرفت و بعد از آن بمرور زمان بعد از تبادله، یك سلسله مکاتیب میان کابل و مقامات هند برتانوي معاهده صلح راولپندي در ۸ اگست و بعداً مذاکرات منصوري میان طرفین صورت گرفت.

ولي آنطوریکه اوراق تاریخ شهادت میدهد، ناشي از بي تجربه گي و عدم پختگي سیاسي دربار کابل آنچه را که افغانها درمیدانهاي نبرد بدست آورده بودند در میز هاي مذاکرات سیاسي بهمان اندازه دست آوردي نداشتند.

و در پایان کلام، باید یك بار دیگر ابراز داشت که نتیجه، این جنگ میان آزادي و استعمار، جنگ میان زور گویان و سر نیزه داران اروپایي و افغانها در واقع چنان افتخاري است که هیچ فرد افغان از آن محروم نیست.

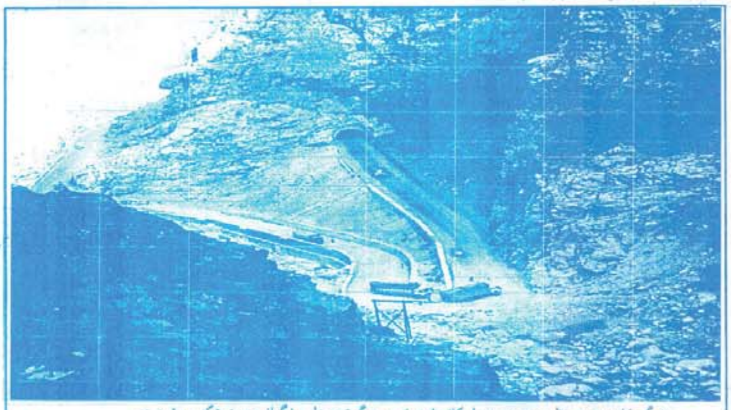

د تنگی غارو مهیبه منظره چی هره برخه او کانی ئی د شین سترگو تښتیدلو پرنگیانو په وینو تک سره شوی دی
عکاسی یوسف

د خپلواکۍ په جګړه کې د طرفينو د قواوو مقايسه

ترپوال

کله چی زموږ پر گران هیواد کی د استقلال د بیرته اخستلو په مقصد د غزا اعلان وشو زموږ مومن، په هیواد او ملي نواميسو مین، غیرتمن، باتوراو میړنی ولس په اسلامی جذباتو، د وطندوستی او ازاد منشی په تودو ولولو د هغه بدرگه وکړه او په هر اړخیز ډول یې د خپل ملاتړ او هر کلی احساسات څرگند کړل چی د نړی په ولسونو کی د هغه نظیر ډیر کم لیدل کیږی.

د افغان او انگلیس په دغه سرنوشت سازه معرکه کی د محاذونو او د هغوی په جنگی واقعاتو او نتیجو دلته بحث کول نه غواړم، بلکی په دی تحقیقی تاریخی لیکنه کی یوازی ددی موضوع وضاحت او صراحت ضروری بریښی چی د افغانانو د زورورتوب، جنگیالیتوب، سربښندنی او قهرمانی د ثبوت په غرض چی په دی جگړه کی یی له ځانه ښودلی دی او د تاریخی یی سارو حماسو ایجادوونکی شول او ددی تر څنگه یی د نړی د یوه غښتلی او عظیم قدرت او د هغه د عصری او پیاوړی ځواک سره د واقعیت په تاکید او تایید، هغه هم په حقیقت کی په تش لاس په څه شان سر شاری اتلولی وښودلی، تلپاتی حماسی یی هستی کړی او جهان ته یی وښودله چی افغانان په تش لاس کولای شی د زور او زیاتی ځواب په اسلامی عقیده، افغانی اراده او په پوره شهامت او شجاعت ورکړی او له هر غاصب څخه په تیره توره خپل حق واخلی.

ددی ادعا د ثبوت په مقصد به کافی وی چی د افغانی او انگلیسی ځواکونو د مقایسی له مخی ددغو ملی او تاریخی کارنامو جاج واخستلای شو.

د زیاترو تاریخی اثارو له مخی ددی جگړی په څلورو جبهو کی لاندنی محاذونه شامل وو چی دلته یی د دواړو خواوو د قوتونو اندول وړاندی کیږی

۱- د خیبر په محاذ کی:

الف - افغانی پوځ:

- پلی دوه غونډه (۲ کنډکه)، د سپرو یو کنډک، د توپچی یو کنډک او ۴۸ میله توپونه.

سپاهیان، ۶۹ میله توپونه، ۱۰۴ میله ماشیندار، - هوایی قوه څو بم غورځوونکی الوتکی، پیش قراول: یو کنډک.

په دی محاذ کی انگلیسی قوماندانان میجر جنرال (تورنجنرال) کلیمو، میجر جنرال فاولر بریگیډیر کورکر او بریگیډیر

ددی محاذ قوماندانان کرنیل سام براو میجر ریلی او د چترال مهتر شجاع الملک و

ب - افغانی قوه

د اسمار یوه مستقل غونډ، پیاده ۷ تولی، ۱۲ میله توپونه، یوه ډله ماشیندار.

، قومی لښکری

ددی قو ی قوماندان جنرال عبدالوکیل نورستانی او د اسمار د قطعی قوماندان

تنگی غارو نه تنها از شکست اهریمنان زبون انگلیسی نشانه هاي دارد بلکي بر هزیمت فاحش روسهاي متجاوز نیز شاهدي میدهد
عکاسي یوسف

قومی لښکری

ددی کوچنی پوځ قوماندان سپه سالار صالح محمد خان د جنگ وزیر، او پوځی یاور او درستیزوال یی محمد گل مومند و.

ب - انگلیسی پوځ:

د پلی یوه فرقه (۱۴ کنډکه)، د سپرو یو غونډ ۳ کنډکه او ۳ لواگانی، د عقبی احتیاط د پلی ۲ فرقی (۴۸ کنډکه) زیات شمیر ملیشایی، ساخلویی او محافظ

بالدوین وو.

۲- د چترال په محاذ کی:

الف - انگلیسی قوه:

۱۵ زره عسکر، ۳ انگلیسی پلټنی، دوه لوی توپونه، ۸ لویی ماشینگنی او نوری وسلی، ۰۰ د راجپوتیانو لښکر، ۰۰ د چترال د مهتر لښکر او ځینی نور اختل شوی قوتونه.

کرنیل خورشید خان و او د قومی لښکرو مشری د میرزمان خان په غاړه وه.

۳- د کندهار په محاذ کی:

الف - افغانی پوځ:

د پلی یو غونډ (۳ کنډکه)، د سواره او توپچی (۲ کنډکه)، د سپین بولدک په سرحدی تانه کی ۳ تولی (۳۰۰ تنه)، او د نورو تانو ۳۰۰ تنه

ددی محاذ قیادت د اعتماد الدوله او صدراعظم سردار عبدالقدوس په غاړه و.

ب - انگلیسی پوځ:

د پلی یوه فرقه (۱۴ کنډکه)، د هندی پلی پوځ ۳ کنډکه، انگلیسی سپاره یوه لوا، هندی سپاره، یوه لوا، د اوسپنی د لاري ساتونکی، سپاره ساتونکی ۲ تولی، پلی قوا ۳ کنډکه، استحکام ۲ تولی، هوایی قوه ۲ بم اچونکی الوتکی،

چی دا تولی قواوی په غښتلو توپخانو او د سفر بری په ذخیرو سمبالی وی د انگلیسی قواوو مشری په کویټه کی د انگلیسی پوځ قوماندان میجر جنرال «واپ شیر» په غاړه وه.

۴- د پکتیا په محاذ کی:

الف - افغانی پوځ:

پلی یو غونډ ۳ کنډکه، سواره یو کنډک، توپچی یو کنډک، بیا وروسته د سپرو په ۲ کنډکونو، ۲ تولیو، لس میله توپونو تقویه شو، قومی لښکر زر تنه، منظم عسکر ۳ زره تنه، ۹ توپونه

ددی محاذ عمومی قوماندان سپه سالار محمد نادرخان و چی سپه سالار شاه محمود خان او سپه سالار شاولی خان هم ورسره وو.

ب- انگلیسی پوځ:

پلی ۱۶ کنډکه، سواری، ۱۰ تولی، استحکام ۲ تولی، توپچی ۷ بطریی، زرهدار یو شمیر، هوای قوه یو شمیر ملیشایی قوه کنډکونه، چی بیا وروسته په اضافگی قوتونو تقویه شول.

ددی ستر پوځ قوماندان جنرال او ستاس و چی دده تر مانی وروسته معزول کړی شو.

۵- انگلیسی پوځ په تل کی:

پلی ۳ کنډکه، سواري یو کنډک، ۴ میله توپونه، بیا وروسته داسی تقویه شو، پلی ۴ غونډه، د پنجابی پلیو یو کنډک، د توپچی یوه بطریه،

۶- د کوهات په محاذ کی انگلیسی پوځ:

پلی ۲ غونډه، پنجابی سواره ۲ کنډکه، یوه ډله ماشیندار،

۷- د پاره چنار په محاذ کی انگلیسی پوځ:

پلی او سواره ۲ غونډه، ملیشایی عسکر یوه قطعه، یوه ډله توپخانه،

۸- د پیواړ په محاذ کی افغانی پوځ:

یوه کوچنی عسکری قطعه، پلی او سپاره ۲ تولی، دوه غرنی توپونه، ددی محاذ قومی لښکرا وروسته په درو ستونونو ویشل شوی و.

لومړی ستون:

پلی دوه نیم تولی، ۲۲۰ تنه، ۴ میله توپونه، څو میله ماشیندار،

په دوهم او دریم ستون کی:

منظم عسکر ۲ تولی، یو غرنی توپ، ماشیندار ۲ میله

څرنگ چی لیدل کیږی په نابرابره توگه د پوځی قواوو په مقایسی سره افغانانو د خپل شهامت او قهرمانی یوه بله نه هیریدونکی کارنامه د یوه ځلانده ثبوت په ډول جهان ته وړاندی کړه.

ماخذ:

افغانستان در مسیر تاریخ مولف میر غلام محمد غبار

د استقلال د جگړی څلورمه جبهه مولف عبدالخالق خالص

د حربی پوهنتون د مجلی د ۱۳۵۸ کال کلکسیون

او ځینی نور یادداشتونه.

بالاحصار کابل

حنیف بلخي

اي حصار آسمانبوس کبیر
افتخار کابل جنت نظیر
اي دژ مرصوص پنیان زمن
اي کنام شیر مردان وطن
از بر آن کنوهسار ارجمند
قد کشیدي پر غرور و سربلند
سوي گردون سالها داري عروج
اي کهن تاریخ اي ذات البروج
بام جوید مهتر راه کوي تو
شام شوید ماه تن در جوي تو
برج تو در سینه، چرخ فري
چون نگین اندر دل انگشتري
بر سر کوه آن چنان باشي جمبل
حوضه زرینه، بر پشت فیل
پاسبان درگه تو پر شکوه
چون عقاب اندر ستیغ هند کوه
چشم تو دیده غزّاي نام و ننگ
لشکر بیباك و مغرور فرنگ
سوختي افرنگ با کیدو فنش
بارگاه و بیرق مکنانتش
سخت پیچیده است اردوي تزار
دور گنج تو بسان گرزه مار
که بود انگلیس سویت دستباز
گاه روسي حمله ور همچون گراز
نعره بر کش از دل شور آفرین
تا بلرزاني زمان و همزمین
شعله ها کش از درون سینه ات
زنده کن آن سنت دیرینه ات

د خپلواکی شهید ته!

اي د وطن د ازادي شهیده
ته د وطن د هوسایی لپاره
خپلی ځوانی عشق اوآرمان ته تیر شوې
ستا د تاریخ په کارنامو مې قسم
ستا غلیمان په تا بودیږي ضرور

د ننگ ناموس د خپلواکی شهیده
د خپل ملت د نیکمرغی لپاره
د هوسونو ډک جهان نه تیر شوی
شهیده ستا په وینو سرو مې قسم
په تیښو سترگو به ورکیږی ضرور

ستا د سوري، سوري ټټر نه ځار شم
په سروگولو زخمی ځیگر نه ځار شم

د شعر او ادب ـ ـ نړۍ

چي کشور د افغانانو معطر کا
د هر بیت مصرع مي زلفي د خوبان کړي

قیام

وحید مژده

ستمر آباد این یغما گران زیر و زبر باید
بجایش ساختن دنیاي دیگر باید
قفس جولانگه پرواز شاهین کي توان گردد
ترا اي تیز پر میدان جولان دیگر باید
به جنگ شب کمر بستیم پیمان با سحر بستیم
کفن با خون رنگین باید و این شب سحر باید
دگر با صلح نتوانند راه کاروان بندند
به طبل رزم مي کوبند یاران با خبر باید
بهاي اندکست تقدیم جان در راه آزادي
قدم در کوي جانان چون نهادي ترك سر باید
بقاي ما و وحدت را بهم پیوند پا بر جاست
طریق اختلاف هر کس رود خاکش بسر باید
تحزب همدلي ها را شکست و بهم پیوندش
تلاش و عزم پولادین و سعي پر ثمر باید
نه هر کس در جلو افتاد راه رهبري داند
امامت مرد تقوي باید و اهل بصر باید
زبان توحید میگوید و فعلش شرك مي جوید
به جنگ این چنین ایمان بر بستن کمر باید
به مسجد آل ابراهیم و بیرون قوم نمرودند
ترا اي پیرو آن بت شکن بر کف تبر باید
چي داري باك گر آماج تیر از شش جهت گردي
بلب تا هست تکبیري پذیر اي خطر باید

دلته مه راځه غلیمه دا جونگړه د افغان ده
د پرنگ او روس په وینو سره خپره د افغان ده
دا خرپوتي،توري تیزي دغیرت په چیغو سردي
ظالمانو پیژندلي خونه خره د افغان ده

زاهد

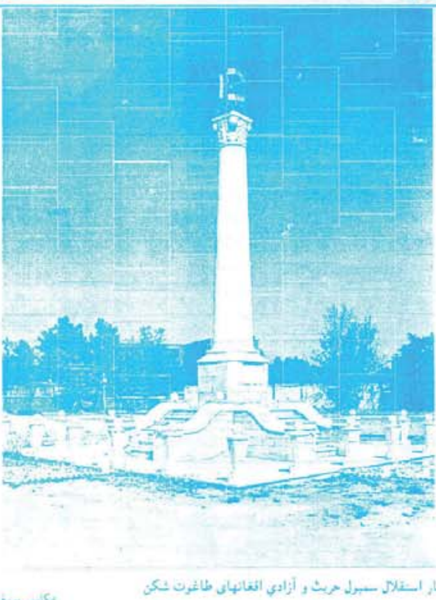

عکاس یوسف

منار استقلال سمبول حریت و آزادي افغانهاي طاغوت شکن

د میړنیو کور

حنیفه زاهد ساحل

دا کور د میړنو دی غلیمانو ته ځای نشته
تاتوبی د زمرو دی بزدلانو ته ځای نشته
غلیمه غیرت راخله هم له روس هم له فرنگه
افغان له سره تیر دی خو هیڅ تیر ندی له ننگه
شرقیان می تیت پرک کړل او غربیانو ته ځای نشته
تاتوبی د زمرو دی بزدلانو ته ځای نشته
دا کور د خپلواکی دی هره تیږه یی ستگر دی
چی پلور ته تیت وو د هغوی پری شوی ټټر دی
کارمل او شاشجاع غوندی میړانو ته ځای نشته
تاتوبی د زمرو دی بزدلانو ته ځای نشته
دا کور د ننگیالو دی چی دښمن یی داړولی
میدان د توریالو دی هر باطل یی لړزولی
گل بن د سبین اسلام دی ملحدانو ته ځای نشته
تاتوبی د زمرو دی بزدلانو ته ځای نشته
دا کور د بت شکن دی طاغوتیان ورته وارېږی
وطن د ابدالی دی خاینان ځنی لړزېږی
دی مینی د توحید کی مشرکانو ته ځای نشته
تاتوبی د زمرو دی بزدلانو ته ځای نشته
چه ژبه د زاهد وی اسلامی هواد یه ستایی
یکبلاک ورته لړزیږی جهادی هواد یه ستایی
دی مینی د حریت کی غلامانو ته ځای نشته
تاتوبی د زمرو دی بزدلانو ته ځای نشته

وطن ته

نوشابه

وطنه ځو چی تا سمسور نکړمه
د بېل درد ولړه در مستان به نه یم
که دښمنانو ته دی وسپارمه
زه پښتنه لور د افغان به نه یم
چی سپیری دښتی ستا گلزاری نکړم
بیا نو ددی افغانستان به نه یم
ستا له ناسته نه چی لوگی نه کړم ځان
اصیل نبالگی ستا د بوستان به نه یم
چی د دښمن په وینو سره نکړم لاس
پښتنه لور د میرویس خان به نه یم
که دی په خاوره باندی سرو ور نکړم
واوره لمسی د ایمل خان به نه یم

صبح سپید آزادي

محمد ناصر نصیب

عزیران خاطر پیرو جوان مسرور مي بینم
سعادت را نشاط با حلاوت، درجلو باشد
به کوي عشقبازان طریق رمز آزادي
بود این روز استقلال ، با عهد شباب دهر
مزار هر شهیدي شمع ها ، قد میکشد بالا
ذواتي کاندرین میدان ز غیرت جان و سردادند
سپهر نیلگون تا هست پایا ، اصل و بنیادش
همانا دلبر مه پیکر زیباي استقلال
اگر دشمن کند سو، نظر بر سوي خاك ما

وطن را از نداي شاد زي مستور مي بینم
ز فرحت شاهد مقصود را ، مخمور مي بینم
بهر جانب فروزان مشعل کافور مي بینم
فضاي عالم هستي، سراج طور مي بینم
ضیاي روز روشن در شب دیجور مي بینم
به اهداي تحیت، جمله را مغفور مي بینم
بکشور این مبارك روز را مشکور مي بینم
وطن را از تجلاي رخش پر نور مي بینم
تنش صد پاره، فرقش مقطع ساطور مي بینم

«نصیب» این روز با شأن و شکوه کشور مان را
به ملت تهنیت میگوییم و منظور مي بینم

د وطن مینه

احمد شاه بابا

ستا د عشق له وینو ډک شو ځیگرونه
ستا په لاره کي بایلي زلمي سرونه
که هر څو مي د دنیا ملکونه ډېر شي
زما به هېر نه شي دا ستا ښکلي باغونه
د رقیب د ژوند متاع به تار په تار کړم
که په تورو پښتنه کا گوزارونه
د ډهلي تخت هېرومه چي را یاد کړم
زما د ښکلي پښتونخوا د غرو سرونه
که تمامه دنیا یو خوا، ته یل خوا یي
زما خوښ دي ستا خالي تش ډگرونه
«احمد شاه» به دغه ستا قدر هېر نه کا
که ونیسي د تمام جهان ملکونه

اتل اردو

محمد رفیق «عزت»

له تا لوگی له تا نه ځار شم اردو
چي مي په سترگو قدمونه کیږدی
چي ښاپیری دی د اسیا ښکلی کړه
ستا په غیرت چی همیشه ولاړ یم

یواری نه په څو څو وار شم اردو
ستا د راتلو مخی ته لار شم اردو
د هسکی غاړی درته هار شم اردو
هغه تاریخ هغه منار شم اردو

«عزت» دی ستایم همیشه په قلم
که شکنجه شم یا په دار شم اردو

لنډۍ

خال به د یار له وینو کیږدم
چي شینکي باغ کي سور گلاب وشرموینه

* * *

که په میوند کي شهید نه شوي
خداي‌ږو لالیه بي ننگي ته دي ساتینه

پیغله ملاله

قیام عمومي کابل بر ضد انگلیس

گرد آورنده : دوبندی وال

روز ۱۷ رمضان مطابق ۲ نوامبر ۱۸٤۱ م در تاریخ افغانستان و هندوستان یکروز عمده ایست که یك امپراتوري بزرگ اروپایي از مردم یك کشور آسیایي براي همیشه شکست میخورد، از مشخصات این روز تبارز روحیه وحدت ملی در برابر تجاوز بیگانه هاست ، که صفوف مجاهدین بدون امتیاز قوم، زبان و منطقه تحکیم شده بود مثلاً در کابل اشخاص ذیل در تدویر چرخ انقلاب جان نثاري میکردند :

امین الله خان لوگري، سکندر خان بامیزایي، امام ویردي ازبك، آغا حسین قزلباش ، بچه میرداد هوتکي، حاجي علي کابلي، خضرخان کوتوال ، خان گل تره خیل، دوست محمد خان غلجي، سیدال الکوزي، سلطان خان نجرا يي، عبدالعزیز سلیمان خیل، عبدالسلام پوپلزي، میر مسجدي کوهستاني، ملا مومن غلجي، اختر خان علي زي، تاج محمد الکوزي، قلندر کاکړ، محمد صادق کندهاري ملك محمد خان غزنوي، سید هاشم کونړي، سعادت خان لال پوري و محمد علم خان اورکزي.

این مردم که نمایندگان حقیقي توده هاي افغانستان بودند بار اول برهبري امین الله خان لوگري در محله عاشقان و عارفان با عبدالله خان اچکزي جمع شده و طرح انقلاب عمومي را ریختند در مجلس شب اول نوامبر رهبران انقلاب نقشه جنگ و طرد دشمن تصویب شد و وظایف رهبران بزرگ را تعیین و نقاط هجوم مشخص شد، براي تمرکز اداره برادرزاده، امیر دوست محمد خان بنام سردار محمد زمان خان را نواب و نایب او را امین الله خان لوگري انتخاب کردند، که ده هزار مجاهد از مردم لوگر زیر فرمان خود داشت، بعداً یك مجلس دوازده نفري تشکیل گردید که مرکز آن در شوربازار بود ، شوري توانست هزار ها مجاهد داوطلب را در نظم در آورده و آذوقه رساني و باروت سازي را تنظیم کند ، طوریکه کاروان هاي ذغال از اطراف براي تهیه باروت رسیدن گرفت، متخصصین نقب زني براي پراندن برج ها احضار ، مستخدمین وطني انگلیس موظف به خبررساني از اردوي دشمن و تمام راه هاي غله و علوفه اردوي انگلیس بسته شد، صبح روز دوم نوامبر میر حاجي در پل خشتي و سایر ائمه در مساجد جهاد را اعلان کردند، دکانها در سرتاسر کابل بسته شد ،فوج پیاده و سواره با ٦ ارابه توپ بحرکت افتاد ، انگلیس ها فکر نمیکردند در زیر چشم و مراقبت ایشان چنین قواي در شهر کابل

> اردوي انگلیس شب اول را در حدود بگرامي سپري نمودند و فردا راه خورد کابل و خاك جبار را پیش گرفتند ولي طي هفت روز منزل هر لحظه از طرف مجاهدین گوریلا و غلجایي هاي خورد کابل و تیزین مورد حمله قرار داشتند و گام به گام عسکر و توپ خانه خود را از دست میدادند تا بالاخره جنرال الفن ستین تسلیم مجاهدین و یك نفر داکتر برایدن از جمله هفده و نیم هزار قشون انگلیس زده و زخمي اما زنده به جلال آباد رسید و خبر این انهدام تاریخي سپاه انگلیس را به جنرال «سیل» رساند.

موجود و مخفي خواهد بود.

سیلاب مجاهدین در قدم اول متوجه مسکن الکساندر برنس در محل خرابات موجوده ، گردید انگلیس ها آتش گشودند اولین مجاهدیکه داخل سراي برنس شد یکنفر به نام هاشم بود و اولین مردیکه به عمارت برنس داخل شد خضر خان کوتوال و ناظر علي محمد بودند، هم چنان سکندر ، نایب امین الله لوگري و عبدالله خان اچکزي در صف اول سپاه قرار داشتند.

> در ۱۱ جنوري یك جراح انگلیسي در طول راه از دهشت جنگ انتحار کرد و سپه سالار انگلیس جنرال الفن ستین تسلیم سردار محمد اکبر خان شد محمد شاه او را در تاریکي شب به معسکر افغاني آورد که در یك فضاي ازاد زیر آسمان قرار داشت و دورادور آتش رهبران افغاني هر یك وزیر محمد اکبر خان، عبدالغیاث خان، عبدالحکیم خان و غیره جلوس داشتند و به همین ترتیب قصه هجوم یك لشکر مجهز اروپایي به یك شهر (کابل) اسیایي به کشتار تمام لشکر، فرار یك داکتر و اسارت سپه سالار پایان یافت.

برنس که خضر خان کوتوال و علي محمد خان را بدید با دستمال چشمان خود بیست و ساعتي پستر سرش در چوك کابل آویخته بود، چارلس برادرش نیز کشته و براد فوت زخمي افتاد ، موهن لال جاسوس از سوراخ دیوار فرار کرد و بعد از اسارت محکوم به اعدام شد ولي از ترس کلمه اسلام خواند و معاف شد.

منازل انگلیس ها آتش زده شد و مکناتن در زیر سایه دود مثل برق از شهر به قشله بي بي مهرو فرار کرد، از بالاحصار یك کندك انگلیسي بقیادت جنرال کمپبل سوق شد هنگام عبور از هر طرف با سنگ، کلوخ،خشت و آب جوش زیر حمله گرفته شدند و چون ساحه جنگ تنگ بود اسلحه ناریه از کار فروماند و جنگ دست بدست آغاز شد ، که در حال هفت صد عسکر انگلیس مثل گوسفند مذبوح در روي زمین افتادند، جنرال کمپبل اسیر گردید و دم به دم کلمه، اسلام بزبان میراند تا او را از کشتن معاف داشتند. انگلیس ها از بالاحصار شهر را به توپ بستند ، بریگیدیر شلتن، از سیاه سنگ با قسمتي از قشون خود به بالاحصار و بقیه قشون او به قشله بي‌بي مهرو فرار نمودند قواي انگلیس مقیم خورد کابل همینکه از انقلاب شدیدند، بیدرنگ به قشله بي بي مهرو پناه آوردند، قلعه بزرگ بي بي مهرو بواسطه ۱۳ توپ ۹ پونده و پنج انچ وضع دفاعي اختیار کرد انگلیس هاي بالاحصار فوراً بنام شاه اعلاني صادر کردند که اگر تا فردا قیام کابل متوقف نگردد، تمام شهر بواسطه، بمبهاي آتش زا مشتعل خواهد شد .

مجاهدین در جواب این اعلان بالاحصار را زیر آتش توپ هاي خود قرار دادند و قشون امدادي انگلیس را در شور بازار معدوم کرد . و توپ خانه، آنها را منصرف شدند روز سوم نوامبر قشون مجاهدین متوجه قلعه هاي جنگ و ذخایر آذوقه و جبه خانه انگلیس گردیدند قلعه، چارباغ و قلعه، نشان خان به مجرد حمله مجاهدین سقوط کرد و نظامیان محافظ همه، از تیغ گذشتند، اما افسران شان قبلاً با زن و فرزند خود به قشله عمومي فرار کرده بودند دسته دیگر مجاهدین با پرچم سبز در دروازه، عقبي بالاحصار مشغول جنگ بودند، در حالیکه توپ هاي ثقیل متصلاً آتش مي نمود.

در چهارم نوامبر مجاهدین در قلعه محمود خان سیلوي انگلیس را که تقریباً یك هزار خروار جو و جواري و به قیمت چهار صد هزار کلدار ذخایر داشت مورد حمله قرار داده و در نصف شب مسخر کردند.

> سیلاب مجاهدین در قدم اول متوجه مسکن الکساندر برنس در محل خرابات موجوده ، گردید انگلیس ها آتش گشودند اولین مجاهدیکه داخل سراي برنس شد یکنفر به نام هاشم بود و اولین مردیکه به عمارت برنس داخل شد خضر خان کوتوال و ناظر علي محمد بودند، هم چنان سکندر ، نایب امین الله لوگري و عبدالله خان اچکزي در صف اول سپاه قرار داشتند.

تا هفتم نوامبر قواي دشمن تنها در داخل بالاحصار و قشله بزرگ بي بي مهرو متحصن ماند زیرا دیگر تمام قلاع در دست مجاهدین افتاده بود در همین وقت سپهسالار انگلیس تخلیه کابل و عقب نشیني به جلال آباد را پیشنهاد کرد . مکناتن که هم از جنگ و هم از رسیدن قواي امدادي مایوس شده بود به خدعه، نفاق انداختن و تخریب کاري شروع کرد جان کتولي از بالاحصار به موهن لال اسیر مخفیانه نوشت :

با خان شیرین خان و نایب محمد شریف مذاکره کن که بر ضد شورشیان با ما همکار شوند و در عوض وعده صد هزار روپیه بده به شرطیکه از کشتن و اسیر کردن شورشیان مضایقه نکنند، به شیعیان بفهمان که اگر سنیان قدرت را بدست گیرند مساکن شما را تاراج خواهند کرد، بکوش که بین شورشیان نفاق پیدا شود و توسعه یابد ، من در برابر سر هر سردار شورشي ده هزار روپیه میدهم.

مکناتن به فعالیت هاي جان کتولي اکتفا نکرد و خودش در ۲۰ دسمبر به موهن لال نوشت : « تو به غلجایي ها بگو که اگر آنها طرفدار ما شده و یك صد خروار غله براي ما بفرستند ما سند نیم ملیون روپیه به آنها میدهیم» مگر مجاهدین این قسم پیشنهادات را بکلي جواب رد دادند و کماکان به جنگ و تعرض ادامه دادند تا اینکه انگلیس شرایط مجاهدین را قبول ، مکناتن کشته و روز ٦ جنوري براي خروج قواي هفده هزار و پنجصد نفري انگلیس تعیین شد.

سپاه انگلیس بعد از دو ماه و چهار روز محاربه مجبور به تخلیه کابل گردیدند ولي در وقت خروج نیز دست از عهد شکني نکشیدند و توپ هاي را که طبق قرار داد باید به مجاهدین تحویل میدادند ناقص و کمتر ساختند، اردوي انگلیس در وقت حرکت از قشله کابل دو هزار اشتر باربر و آذوقه، شش روزه با خود داشتند، بالاحصار و بي بي مهرو في الحال از طرف مجاهدین اشغال شد و آثار باقي مانده، انگلیس آتش زده شد.

اردوي انگلیس شب اول را در حدود بگرامي سپري نمودند و فردا راه خورد کابل و خاك جبار را پیش گرفتند ولي طي هفت روز منزل هر لحظه از طرف مجاهدین گوریلا و غلجایي هاي خورد کابل و تیزین مورد حمله قرار داشتند و گام به گام عسکر و توپ خانه خود را از دست میدادند تا بالاخره جنرال الفن ستین تسلیم مجاهدین و یك نفر داکتر برایدن از جمله هفده و نیم هزار قشون انگلیس زده و زخمي اما زنده به جلال آباد رسید و خبر این انهدام تاریخي سپاه انگلیس را به جنرال «سیل» رساند.

در ۱۱ جنوري یك جراح انگلیسي در طول راه از دهشت جنگ انتحار کرد و سپه سالار انگلیس جنرال الفن ستین تسلیم سردار محمد اکبر خان شد محمد شاه او را در تاریکي شب به معسکر افغاني آورد که در یك فضاي ازاد زیر آسمان قرار داشت و دورادور آتش رهبران افغاني هر یك وزیر محمد اکبر خان، عبدالغیاث خان، عبدالحکیم خان و غیره جلوس داشتند و به همین ترتیب قصه هجوم یك لشکر مجهز اروپایي به یك شهر (کابل) اسیایي به کشتار تمام لشکر، فرار یك داکتر و اسارت سپه سالار پایان یافت.

15

لیکوال : دکتور عبدالرحمن رافت باشا

ژباړن : بشار

د اصحابو د ژوند پلوشي

ثمامة بن اثال

رسول الله «ص» د هجرت په شپږم کال د خدای په لوری د خپل دعوت د پراخولو اراده وکړه، اته فرمانونه یې د عربو او عجمو پاچاپانو او مشرانو ته ولیکل، په دغو فرمانونو کې یې هغوي ته د اسلام بلنه ورکړه، او د هغوي له جملې څخه چې ورته یې فرمانونه ولیکل او ویې لیږل، یو ثمامه بن اثال الحنفی دی.

شک نشته چې ثمامة د جاهلیت په وخت کې د عربو د رئیسانو، د بنو حنیفه و د ساداتو، او د یمامه د پاچاپانو څخه و او د هغه څخه هیڅ غاړه نه غړوله، ثمامه د حضرت پیغمبر «ص» فرمان ته په سپکه وکتل، او ور څخه یې مخ واړاوه، او د گناه د تکبر او غرور نیشه وربانده راغله، او د حق او خیر له دعوت څخه یې د هغه غوږ کوڼ کړ.

بیا شیطان وربانډی غلبه وکړه او د رسول الله «ص» په وژلو او د هغه د دعوت په مخنیوی او غلی کولو یې ولمساوه، هغه د حضرت پیغمبر «ص» د وژلو لپاره د وخت مینډلو په هڅه کې و که په ورورستیو شپیو کې د هغه له ترونو څخه یوه هغه له دی ارادې څخه گرځولای نه وای نو نژدی و چې له هغه څخه دغه ناوړه پېښه لیدل شوې وای مگر خدای خپل پیغمبر د هغه له شر څخه وژغوره.

که ثمامه د رسول الله «ص» څخه خپل لاس ونیو مگر د هغه ملگرو ته یې د شر رسولو هڅه کوله تر دې چې یو وخت د الهی پیغمبر د ملگرو په څو تنو باندی د هغه لاس بر شو، او تول یې په بد حالت سره ووژل، رسول الله «ص» په دې تیری سره هغه وژل روا وگڼل، او په دغه باب یې خپلو ملگرو ته خبر ورکړ.

ډیر وخت لا نه و تیر شوی چې ثمامه بن اثال د عمری د کولو اراده وکړه، او د یمامه څخه د مکې په لوری روان شو څو خپله هیله چې د کعبې څخه طواف کول او د بتانو لپاره حلاله کول و ترسره کړي.

کوم وخت چې ثمامه مدینی ته نژدی په لاره کې و د یوی نا څاپی پېښې سره چې په خیال کې یې نه وه مخامخ شو . هغه دا چې د مسلمانانو یو تولگی ، چې سر به ورته ویل کیده د مدینی د ښار خوا څارنه کوله، او دا د دی لپاره نه چې دښمن له کومې خوا پیښ شي ، او څه شرور څخه ولیدل شي، نو ثمامه د مسلمانانو ددغه تولگی په لاس کې پریوت او د مسلمانانو تولگی خپل بندی یې له پیژندلو مدینی ته راوست، او د مسجد په یوی ستنی پوری یې وتاړه څو د هغه څخه حضرت پیغمبر«ص» خبر شي، او د هغه په باب خپل امر وکړي.

کله چې حضرت پیغمبر «ص» مسجد ته راغی، او مسجد ته یې د ننوتلو اراده وکړه، وېنی چې ثمامه په یوی ستنی پوری تړل شوی دی نو خپلو ملگرو ته یې وویل :

ایا پوهیږی چې څوک مو نیولی دی ؟ هغو وویل : ای د خدای رسوله مونږ نه پوهیږو . حضرت پیغمبر «ص» وویل : دا ثمامة بن اثال الحنفی دی، دده سره ښه رویه وکړی.

بیا حضرت پیغمبر «ص» خپل کورته ستون شو او ویې ویل : تاسی سره چې څه طعام وی هغه راټول کړی او ثمامة بن اثال ته یې واستوی. بیا یې امر وکړ چې سبا بیگاه او ښه ولوسل شي، او د هغې شیدی هغه ته ورکړی شي. دغه ټول مخکې له دی چې حضرت پیغمبر «ص» یې ووینی او ورسره خبری وکړی تر سره شول.

بیا حضرت پیغمبر «ص» چې ثمامه ته مخ وگرځاوه او ویې غوښتل چې هغه ورو ورو ، قدم په قدم اسلام ته وبولی نو ورته یې وویل : تا سره څه دی ای ثمامه ؟!

هغه وویل : ای محمده! ما سره د خیر خیره ده، که ته وژنی نو د قصاص خاوند به ووژنی، او که عفوه کوی نو شکر کوونکی ته به عفوه وکړی، او که مال غواړی نو څه دی چې خوښه وی هغه وغواړه ،او هغه به در کړ شي. بیا حضرت پیغمبر «ص» له ثمامه څخه ولاړ، او تر دوو ورځو پوری یې هغه پخپل حال پرېښود. ثمامه ته به هر وخت خوراک او څښاک راوړل کیدل، او د اوښې شیدې هم ورلیږل کیدلې. بیا حضرت پیغمبر «ص» ورته راغی، او ورته یې وویل : تا سره څه دی ای ثمامه؟! هغه وویل : ما سره پرته له هغه څه چې تاته می وویل نور څه نشته : که عفوه کوی نو شکر کوونکی ته به عفوه وکړی او که وژنی نو د قصاص خاوند به ووژنی، او که مال غواړی نو څه دی چې خوښه وی هغه وغواړه ، او هغه به در کړ شي. بیا حضرت پیغمبر «ص» ور څخه ولاړ، او چې سبا شو بیا هغه ته راغی او ورته یې وویل : تا سره څه دی ای ثمامه ؟! هغه وویل : ما سره هغه څه چې تاته می وویل: که عفوه کوی نو شکر کوونکی ته به عفوه وکړی او که وژنی نو د قصاص خاوند به ووژنی، او که مال غواړی نو څه دی چې خوښه وی هغه وغواړه ، او هغه به در کړم. بیا حضرت پیغمبر «ص» خپلو ملگرو ته وکتل ،او ویې ویل : ثمامه ایله کړی. ملگرو د ثمامه بندونه ایله کړل ،او هغه یې ازاد پرېښود.

پاتي لري

حنیف بلخي

حذر کن از غزال این ختن زار
نگاهش بر دل صیاد تیر است

د خپلواکۍ د بیرته اخستلو د (۸۱) کلیزې په ...

د افغانستان په استقلال او جهاد کې د هیواد ټول اقشار، ټول قومونه نر او ښځې واړه او زاړه شریک او په ګډه یې د خدای «ج» په نصرت او د خپل اسلامي او ملي یوالي په برکت انګیسانو ته سخته ماتې ورکړه. څرنګه چې مونږ د هم هغو مجاهدو او قهرمانو نیکه ګانو اولادونه یو او د خپل هیواد د اسلامي او ملي حاکمیت ساتنه موږ ته په میراث پاتې شوې ده نو په دې اساس زمونږ اوسنی اولس او د نړۍ خلک زمونږ پر پاکه او اسلامي خاوره باندې د بوه بل جابر او خونخواره استعمارګر روس او ققید شوروي د بې رحمانه یرغل شاهدان دي.

څرنګه چې د افغانستان مسلمان او پر دین او استقلال مین اولس ته اسلامي جهاد او حریت له خپلو نیکه ګانو څخه په میراث پاتې ده نو په دې اساس نړیوالو ولیدل چې څرنګه سر لوڅو او پښې لوڅو افغانانو یې له دې چې د مادي وسایلو او نظامي تجهیزاتو تشتوالي یې په عزم او اراده کې بدلون راولي بوازې د لوی خدای «ج» په توکل او خپل غیرت او میرانه د خپلو نیکه ګانو په اسلامي تاریخ باندې اتکا وکړه او په تشو لاسونو یې د وخت د ستر نظامي قوت چې ټوله نړۍ د امریکا په شمول ور څخه په دار کې وه په مقابل کې د جهاد اعلان وکړ، او د علماو له فتوی سره سم ټول هیواد د سره استعمار لپاره سور اور وګرزید. سره له دې چې روسانو د نړۍ پر مختللې وسلې ذروي قوت، لیرې واټن ویشتونکي توغندي، زهرجن کیمیاوي بمونه د افغانستان پر مجاهد اولس او آزاده خاوره استعمال کړل خو د ایمان او صمیم عزم په مقابل کې یې څه ونشوای کړای او نه بوازې دا چې په افغانستان کې یې نظامي ماتې وخوړه بلکه د نړۍ په نقشه کې د هغه شوروي اتحاد تغر چې د ټولې نړۍ د هضمولو اراده یې کړې وه ټوله او امپراطوري یې رنګه شوه او موږ یې له تر دده وبلای شو چې دا د افغانانو اسلامي او ملي سوک وو چې د نړۍ دغه تر ټولو لوی مستکبر یې راوپرزاوه (ذالک فضل الله یوتیه من یشاء) د افغانستان مجاهد اولس چې غوښتل یې د شورویانو او د هغوی د ګوډاګیانو د له منځه وړلو وروسته یو منظم او مستحکم اسلامي او ملي حاکمیت را منځ ته شي د شهیدانو ارمانونه پوره د کړنډو او یتیمانو آرزو ګانې او هیلې په ځای شي خو متاسفانه بیا هم د پردیو د لاس وهنو په نتیجه کې زمونږ ارمانونه او هیلې پر ځای نشوې او زمونږ غریب هیواد یو ځل بیا خپل منځي ناروا او د قدرت په سر جګړې شاهد وو په زرهاوو بې ګناه انسانان قتل، چور و چپاو، پاتیکږنه، قطاع طریقي، قومي، نژادي او سمتي نفرتونه ورځ په ورځ زیاتیدل په سلهاوو زره میله ډول ډول خطرناکې وسلې په هیواد کې خپرې شوې وې او په بوه هیواد کې په سلهاوو خپل سره حکومتونه رامنځ ته شوي وو او زمونږ د هیواد تاریخي دښمنانو دا ګډوډي د افغانستان د تجزیې د شوم پلان د عملي کولو لپاره ښه زمینه بلله. د هیواد په دې غمجن او له درده ډک وضعیت کې د هیواد اصیلو بچیانو طالبانو د علماو په فتوی او د مجاهد او زړور ملت په ټینګ ملاتړ خپل کتابونه کت کړل، مدرسې او حجرې یې وتړلې او په ډیرو قربانیو او د ډیرو تنکیو ځوانانو، د قرآن کریم د حافظانو، د حدیثو تفسیر او فقهې د علماو په ورکولو سره یې د هیواد تقریباً پنځه نوي فیصده خاوره د ظلم او بې عدالتۍ د ول ډول وسلو او د پردو له غلامانو خلاصه کړه. طالبانو په هیواد کې هغه څه چې په نړیواله سطحه یې کیدل ناشوني بلل کیدل تر سره کړل، د هغو له جملې څخه په افغانستان کې د ټولو خودسرو پاچاهیو له منځه وړل، یو قوي اسلامي مرکزي حکومت رامنځته کول، د افغانستان له بیلا بیلو سیمو څخه په لکونو میله درنده او سپکه خوره شوې وسله راټوله او بالاخره د افغانستان لپاره د تجزیې د خطرناکې دسیسې شنډول شامل دي.

د افغانستان اسلامي امارت چې د هیواد د ټولو پرګنو او د ملت له پوره ملاتړ څخه برخمن دي د یوه آزاد اسلامي او مستقل افغانستان لپاره و هرې قرباني ته تیار ده اسلامي امارت د نړۍ له ټولو سوله غوښتونکو هیوادو څخه غواړي چې په افغانستان کې موجوده واقعیتونه په نظر کې ولري او د هغو پر بنا له اسلامي امارت سره خپلو اړیکو ته پام وکړي.

اسلامي امارت د اسلام او افغانستان د ټولو اسلامي او ملي اصولو په نظر کې نیولو سره د نړۍ له ټولو هیوادو سره په متقابل احترام مبتنې اړیکې غواړي. اسلامي امارت نورو چا ته اجازه نه ورکوي چې د مظلوم او غیور ملت استقلال،

ملي منافع او اسلامي اصولو ته په بده سترګه وګوري. اسلامي امارت د اسلامي اصولو د ساتنې د افغانستان د استقلال او ملي حاکمیت د دفاع لپاره پر ټول اسلامي امت ږغ کوي چې په دې برخه کې له افغانستان سره مرسته وکړي، په پای کې یو ځل بیا دا یادونه ضروري بولم چې افغانستان په همدې پیړۍ کې دري واره فرنګي استعمار او په اخر کې روسي استعمار ته چې د نړۍ د هضمولو اراده یې لرله سخته ماتې ورکړې او ټوله نړۍ د افغانانو د دې احسان پوره وړی ده،

د افغانستان مسلمان او میړنی اولس اوس هم د خپل اسلامي او ملي استقلال د بقا لپاره د هر هغه چا چې په افغانستان کې ناروا مداخله کوي یې له دې چې مادي وسایل او نور څه په نظر کې ولري د خپلو پلرونو او نیکونو په شان یوازې د لوی خدای «ج» په توکل او د غیور ملت د سربلندنې په اساس غاښ ماتونکی ځواب وایي.

په پای کې د افغانستان د مختلې او اوسنې استقلال د ټولو شهیدانو او غازیانو پاکو روحونو ته دعا کوم او د هیواد د سالمیت، ترقۍ او سرلوړۍ هیله د رب العزت و دربار ته وړاندې کوم.

والسلام علیکم و رحمة الله و برکاته

د اسلام خادم
امیر المؤمنین
ملا محمد عمر «مجاهد»

استرداد استقلال کشور در خاطرات ...

مرد ۹۸ ساله معرفي داشت خاطرات اولين جشن دوره امانيه كه اندك اندك بيدش مانده بود با كلالت زبان و كشيدن نفس هاي عميق اينگونه بيان داشت: از پادشاهي امان الله خان چيز هاي زيادي بياد دارم بلي! هيچ يادم نميره روزيكه جاز هوايي انگليس ها به كابل آمد و سر ارگ شاهي امان الله خان ۲ بم ريخت، يكي سر اسپ هاي خياصه انداخت و ديگرش نميدانم در كجا افتيد؟

وقتي بم ريزي شد مردم بازار همگي سراسيمه شدند و بانگي هاي ماست و كجاوه هاي ميوه خود را به سرك ماندند و فرار نمودند. كابلي ها براي اولين بار جاز هوايي را در هوا ديدند. يكساعت بعد در بازار همگي حلقه حلقه گردهم جمع ميشدند و آواز ميدادند:

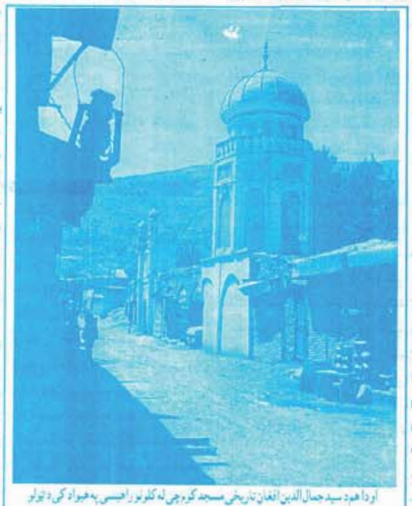

اوداهم د سید جمال الدین افغان تاریخي مسجد کوم چې له کلونو راهیسې په هیواد کې د ټولو
متحرکینو په وړاندې د جهاد مبارزې او دعوت اساسي مرکز پاتې شوې دی   عکاسی: یوسف

جاز هوايي به هوا ميرفت
سه صد سپاهي به غزا ميرفت

وقتي از حاجي صاحب پرسيدم كه تفاوت و مزيت جشن هاي گذشته را با امروز چگونه مقايسه ميكني؟ وي در حاليكه به مشكل ميتوانست حرف بزند بلا درنگ گفت: جشن در دوره هاي شاهي ده سابقا خوب بود، مگر اسلاميت مردم ده او وقت چندان خوب نبود. دروغ نميگم، رشوت خوري بود، آزادي و روي لچي بود، حالي حكومت اسلامي اس حكومت اوتمو مبارك ميكند كه ملا ها روز هاي جمعه در خطبه نام مباركش را ميگيرند.

وي در حاليكه اسم عاليقدر امير المومنين ملا محمد عمر مجاهد را به خاطر نداشت، مگر با اين همه نسبت به وي اظهار همدروي مينمود: مبارك را ما دوست داريم دعا ميكنيم كه خداوند تيغش را بران بسازد، همي مخالفين همراي طالباي بيچاره جنگ ميكنه خداوند طالباره نگاه كند، طالباي بيچاره ره بازي ميته، مگر طالباره خداوند نگاه كرده و نگاه ميكنه

وي به عنوان آخرين حرف چنين لب گشود: خداوند پادشاه ما را تا جهان هست آباد داشته باشه، خداوند تيغش را بران داشته باشه.

محترم حاجي گل علم مسكونه دهمزنگ كابل مرد قوي هيكل كه خود را ۱۰۲ ساله معرفي داشت و ادعا نمود كه بيشتر از ۸۰ نواسه و كواسه دارد با فصاحت زبان اينگونه حرف هايشرا آغاز گر شد: بچيم مه كل پادشاهاي قديم ره ديديم، امير شهيد بابي امان الله خان را ديديم، خود امان الله ره ديديم، بچه سقاو را ديديم، نادر شاه و ظاهر شاه ره ديديم از كجا برت شروع كنم؟!

اولين جشن استقلال در باغ بابر كابل برگزار شد مثل ديروز واري بيادم هست. دهن باغ بابر مخلوق خدا بسيار جمع شده بود، مردم تكت ميگرفتند و داخل باغ ميشدند و كسانيكه تكت نمي گرفت يك داس به كمر مي زدند و بنام دهقان داخل باغ ميشدند. جشن هاي او وقت بچيم هفت شب و هفت روز بود، مردم در مراسم جشن نيزه بازي و پهلواني ميكردند مرغ جنگي بود، ده او وقت بچيم سه پته بازا، گودبازا و كارنيوال بود و ...

اگر در همين موقع رشته سخن را بدست خود نميگرفتم شايد كه قصه حاجي صاحب چندين ساعت ديگر طول ميكشيد.

از خاطرات جالب تان چيزي بگوئيد!

پادشاهي بچه سقاو است كه يكي از روز ها داخل ارگ شاهي چوب ميشكستاندم كه اكرم بابه جان پغماني كه از جمله مردماي سركش همو وقت بود با ۴۰ نفر طرفداراي خود ده ارگ آمد و ده كلكين ارگ داخل شد، اكرم بابه جان حبيب الله بچه سقاو را گفت كه بيا دگه كه حالي مه و تو معلوم كنيم بايد پادشاهي ره تقسيم كني و حصه مره معلوم بسازي، حبيب الله بچه سقاو در جوابش گفت: حالي خدا پادشاهي ره برمه داده تقسيم نميكنم با گفتن همي گپ اكرم بابه جان كه بيان سركش بود تفنگ خود را گرفت و از تيركش بالاي بچه سقاو فير كرد مگر تير به هدف نخورد بعداً بچه سقاو بالاي بابه جان فير كرد ديديم كه بابه جان قبل پريد و بزمين چپه شد و مرد.

محترم حاجي گل علم تفاوت شرايط جشن هاي آنوقت را با امروز اينگونه ارزيابي نمود: بچيم وقتيكه اولين دفعه استقلال افغانستان را امان الله خان ده باغ بابر جشن گرفت آرد سير ۲ روپيه كابلي بود، ۳ پاو گوشت يك روپيه كابلي ميشد، برنج سير ۲ روپيه بود، آرامي همو وقت هم بود حالا هم آرامي هست از گذشته كرده حالا خوب امنيت و آرامي هست.

ده جشن هاي سابق پادشاه ها سرگادي و اسپ ميگشتند، مگر حالا مردم ده موتر گشت و گذار ميكنند، ده او وقت راديو نبود برق نبود، كلاه سازا چراغ هاي دستي را مقبول زينت ميدادند و جاي جشن را چراغان ميكردند حالا خو شكر برق است مثل روز كل جاي چراغان ميشه.

بچيم مه ده همو وقت ده سال دوم نادر خان ده چارو نيم صد روپيه كابلي عروسي كدم ايطو طوي كدم كه هنتو نامي طوي

مرديكه در طول يكصد سال عمر خويش نوكري سركاري نداشته و فعلاً صاحب ۷۱ نواسه، كواسه و ... مي باشد خود را حاجي محمد قدير مسكونه چار قلعه چهاردهي كابل معرفي داشت. وي حرف هاي خويشرا از اين قسمت آغاز نمود: مه جشن امان الله خان را كه در دارالامان كابل هفت شب و روز تجليل شد بياد دارم، خوب بياد دارم كه باران بود مردم هفت شب و هفت روز كلبه كشي كردند.

ده همو وقت دو طرفه سرك دارالامان تا شهر كابل دستمال هاي جشني بسته شده بود، مردم همگي گاو هاي خود را به جشن آورده بودن مه جشن بچه سقاو را هم در دهمزنگ كابل ديديم و بياد دارم مگر او جشن چندان جشن نبود.

مهربان

ملك	شپږ میاشتنی	کلنی
پاکستان	RS200	RS400
دخلیج هیوادونه	SR.150	SR.300
اروپا او امریکا	US$75	US$150

د ګڼون بیه له هیواده نه بهر

د انګریزي استعمار په ...

افغانستان د اسلامي امارت د رياست الوزرا، د اقتصادي او اداري مرستيالانو، د ستري محکمې د رئيس د کابينې د محترمو غړيو په شمول برسيره په کابل کې يو شمير بهرنيو هيوادونو د ديپلوماتانو او کورنيو او بهرنيو ژورنالستانو هم ګډون کړی و.

پيل يې د قرآن عظيم الشان د څو مبارکو آيتونو په تلاوت سره وشو وروسته د چارو د اداري لومړي مرستيال محترم ملا محمد حسن مستعد لخوا د دغې ورځې په مناسبت د عاليقدر امير المومنين پيغام ولوستل شو چې په يوه برخه کې يې داسې راغلي وه د افغانستان په استقلال او جهاد کې د هيواد ټول اقشار، ټول قومونه نر او ښځې واړه او زاړه شريک او په ګډه يې د خدای «ج» په نصرت او د خپل اسلامي او ملي يوالي په برکت انګليسانو ته سخته ماتې ورکړه. څرنګه چې موږ د هم هغو مجاهدو او قهرمانو نيکه ګانو اولادونه يو او د خپل هيواد د اسلامي او ملي حاکميت ساتنه موږ ته په ميراث پاتې شوې ده نو په دې اساس زموږ اوسنی مسلمان اولس او د نړۍ خلک زموږ پر پاکه او اسلامي خاوره باندې د يوه بل جابر او خونخوار استعمارګر روس او ققيد شوروي د بې رحمانه يرغل شاهدان دي. د افغانستان اسلامي امارت چې د هيواد د ټولو پرګنو له بشپړ ملاتړ څخه برخمن دی.

د يوه ازاد اسلامي او خپلواک افغانستان لپاره هرې قربانۍ ته تيار دی او د نړۍ له ټولو سوله غوښتونکو هيوادونو څخه غواړي چې په افغانستان کې موجود واقعيتونه په نظر کې ونيسي.

وروسته د رياست الوزرا محترم اقتصادي مرستيال محترم مولوي عبدالکبير عالمانه وينا وکړه او په يوه برخه کې يې داسې وويل: د انګريزي استعمار په وړاندې زموږ د غيور ملت د بريالیتوب يواځنی لامل په لوی څښتن بشپړ ايمان او د هغوی ټينګ عزم وو.

دا هم د افغانانو د اسلامي جهاد برکت دی چې نن هم د کرملين د باداراتو غوږونو ته ډير ژر دی د الله اکبر ملکوتي ناري او ريدل کيږي. د افغانستان اسلامي امارت په چټکۍ سره هڅه کوي چې خپل وياړلي اولس د فقر جهل او بيسوادۍ له مشکل نه وژغوري له دې وروسته محترم ستانکزي او د کابل پوهنتون يوه تن استاد محترم حيدري د موضوع په اړه خپلې مقالې ولوستلې

وروسته د رياست الوزرا محترم اداري مرستيال محترم ملا محمد حسن اخند خپله وينا ايراد کړه او د هغې په ترڅ کې يې داسې وويل: ازادي يو الهي نعمت دی او په مقابل کې په بنده ګانو شکر واجب دی د دې لوی نعمت شکرانه دا ده چې مسلمانان په الهي دستوراتو عمل وکړي او له منکراتو څخه اجتناب وکړي دغه ازادي د شهيدانو د پاکو وينو محصول دی موږ بايد د هغوی وينې هيرې نکړو.

وروسته د ستري محکمې محترم رئيس مولوي نور محمد ثاقب د خپلې اختتاميه وينا په ترڅ کې داسې وويل: ازادي او خپلواکي په قرآني نصوصو کې ځانګړی ارزښت لري.

غونډه پداسې حال کې چې د کابل ښار د سيد نور محمد شاه مينې د مدرسې د شاګردانو لخوا يوه حماسه يې ترانه ولوستل شوه د الله اکبر په نارو او په دعا سره پای ته ورسيده.

از طرف قطعات اردوی اسلامی ...

گرفتند.

متعاقباً بعد از آنكه آياتي چند از كلام الله مجيد توسط محترم قاري بركت الله سليم قرائت شد قطعات و جزوتامهاي مختلف اردوي اسلامي اعم از طالبان حربي شوونحي، كورس عالي افسران، محصلين حربي پوهنتون، پوهنتون هوايي و مدافع هوايي، اكادمي تخنيك، اكادمي پوليس، مركز تعليمي طب متوسط، اكادمي علوم، كندك استخبارات، نيرو هاي قهرمان طلباي كرام قطعات توپچي زرهدار لواي راكت، قطعه لوڼا، قطعه اورگان، كندك تانك، راكت هاي زمين به هوا و ساير قطعات اردوي اسلامي در حاليكه بيرق هاي سفيد ا.ا.ا و دسته هاي گل بدست داشتند با نظم خاصي نظامي از حضور محترم رئيس الوزرا هيأت رهبري وزارت دفاع ملي و هيأت رهبري ا.ا.ا رژه رفتند و مراتب احترام شانرا ابراز نمودند.

در جريان محفل طيارات جنگنده و هليكوپتر هاي قواي هوايي و مدافع هوايي بر فراز جاده پرواز نموده حركات نمايشي را در فضا اجرا كردند.

مراسم رسم و گذشت با قرائت دعائيه توسط محترم مولوي نور محمد ثاقب قاضي القضات و رئيس ستره محكمه پايان يافت.

از طرف ورزشكاران

افغاني سره مياشت، كلپ هاي آزاد و موسسات ادارات امارتي با اجراي نمايشات جالب سپورتي از برابر تماشاچيان و مسوولين امارتي گذشتند و مراتب احترام را با نظم خاص ورزشي اجرا نمودند كه مورد استقبال هزاران تن از تماشاچيان قرار گرفتند.

از نمايشات جالب ورزشي و رژه طلبه هاي مدارس شهر كابل كميته ملي المپيك و كلپ هاي آزاد سپورتي محترم مولوي عبدالكبير معاون اقتصادي رياست الوزرا ا.ا.ا، كورديپلوماتان مقيم كابل، مهمانان و ژورنالستان خارجي و جمع كثيري از شهريان كابل ديدن نمودند.

SHARIAT WEEKLY
Published by :
Islamic Emirate of Afghanistan
Chief Editor: Abdurrahim Saqeb
Printed by: Emirate's Printing Press